

www.pwc.se

Mariehamns kommun

PM

juni 2016

Sammanfattning

- Mariehamns kommuns verksamheter kännetecknas av:
  - Nästan 40 procent lägre kostnad för grundskola per elev jämfört med de åländska kommunernas genomsnittskostnad. Även kostnaden för förskola per barn 0-6 år är lägre än genomsnittet.
  - Jämfört med genomsnittet för Ålands kommuner är kostnaden för hemtjänst per hushåll 52 procent lägre och dygnskostnaden för åldringshem 33 procent lägre i Mariehamn. Kommunen har en lägre andel hushåll med hemtjänst. Andelen invånare i åldringshem är däremot i nivå med genomsnittet för Ålands kommuner.
  - Lokalkostnaderna per invånare är något högre i Mariehamn än genomsnittet för Ålands kommuner.
- Mariehamn har en högre soliditet än genomsnittet för Ålands kommuner år 2014. Mariehamn har år 2014 även ett resultat i förhållande till andelen av intäkterna som är klart högre än genomsnittet för de åländska kommunerna.
- Mariehamn tar emot tydligt färre i landskapsandelar jämfört med jämförelsegrupperna. Jämfört med genomsnittet för de åländska kommunerna tar Mariehamn emot 74 procent färre landskapsandelar men har istället klart högre skatteintäkter.
- Kommunen har 2014 en högre skuldsättning per invånare än genomsnittet för Ålands kommuner. Kommunen har också högre investeringar per invånare 2014.
- Jämfört med arbetslösheten för Åland är arbetslösheten i Mariehamns kommun år 2015 något högre.

Innehåll

	<i>Sida</i>
<i>Verksamhet</i>	5
<i>Ekonomi</i>	12
<i>Befolkning</i>	19
<i>Näringsgeografi</i>	23

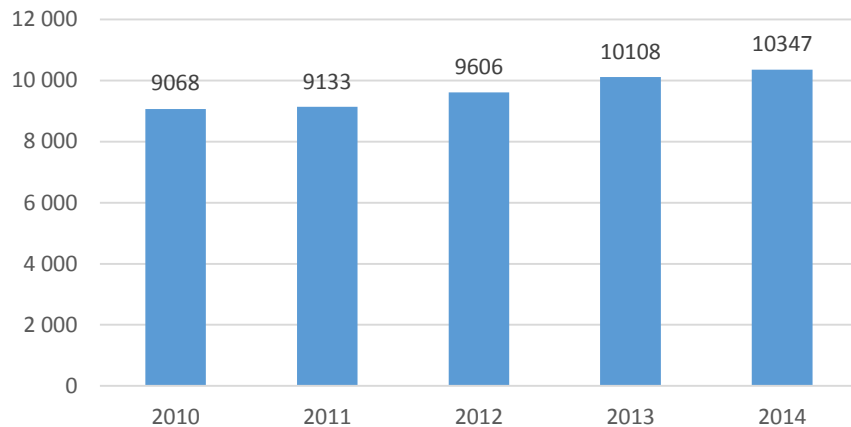
Om nyckeltalen

Metod och information

- PM:et innehåller jämförelser med Åland (genomsnitt för kommunerna), finska glesbygdskommuner och svenska glesbygdskommuner. Dessa grupper har valts för att på bästa sätt kunna jämföra en enskild kommuns kostnader/uppgifter.
  - För Ålands genomsnitt används ett ovägt medelvärde av de 16 kommunerna.
  - Finska glesbygdskommuner: Kommun där mer än 95 procent av invånarna bor i glesbygd (egen definition).
  - Svenska glesbygdskommuner: Kommun med en tätortsgrad understigande 70 procent och mindre än åtta invånare per kvadratkilometer (20 kommuner), enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).
- Det finns skillnader i uppgiftsfördelning mellan åländska och finska kommuner gällande sjukvård och gymnasieutbildning.
- Källor: Ålands statistik och utredningsbyrå, Statistiska centralbyrån (Sverige), Statistikcentralen (Finland) samt Finlands Kommunförbund.
- Växelkurs: 9,3 SEK = 1 euro
- *Statistiken baseras på officiella uppgifter. Eventuella skillnader mellan år/kommuner kan därför behöva analyseras vidare i vissa fall. Exempelvis har antalet anställda påverkats av förändrad redovisning hos flera kommuner 2014.*

Verksamhet

Grundskola, € per elev

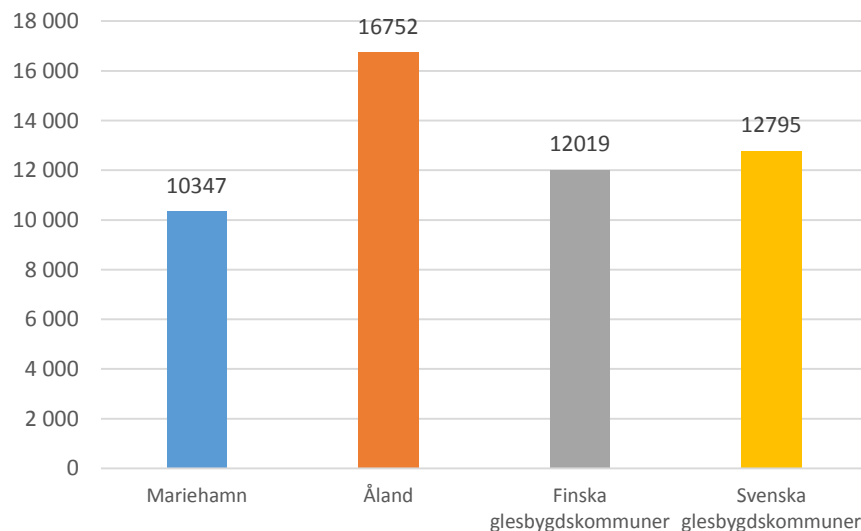

Kostnaden för grundskola per elev i Mariehamns kommun har ökat mellan åren 2010 och 2014. År 2014 uppgick kostnaden per elev i Mariehamn till 10 347 €.

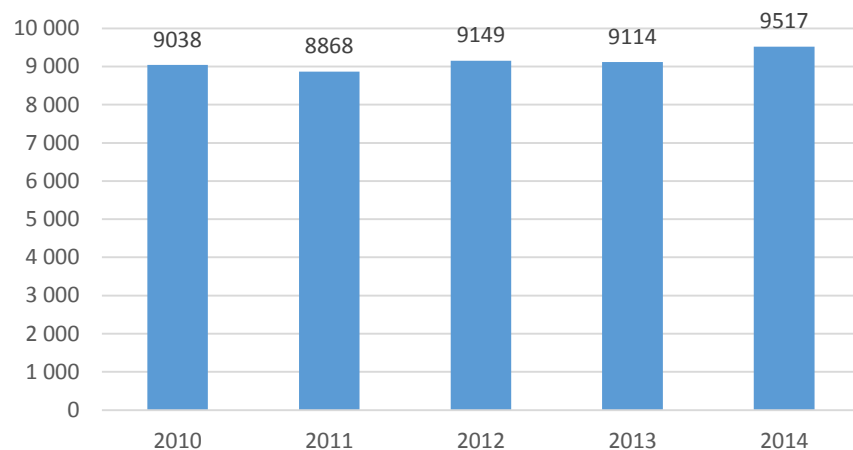
Jämfört med de åländska kommunernas genomsnittskostnad för en elev i grundskolan är kostnaden i Mariehamn 38 procent lägre år 2014.

Jämfört med finska glesbygdskommuner är kostnaden per elev i grundskolan 14 procent lägre i Mariehamn år 2014.

Jämfört med svenska glesbygdskommuner är kostnaden per elev i grundskolan ca 20 procent lägre i Mariehamn år 2014.

Förskola, € per barn 0-6 år

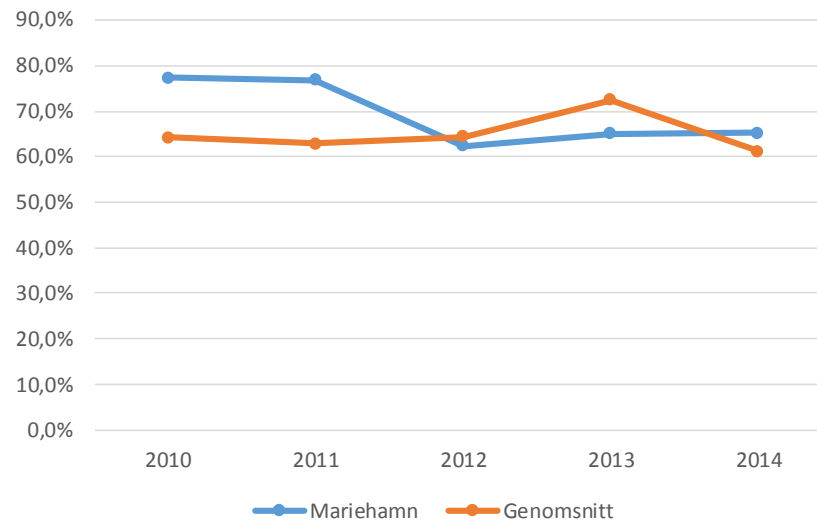
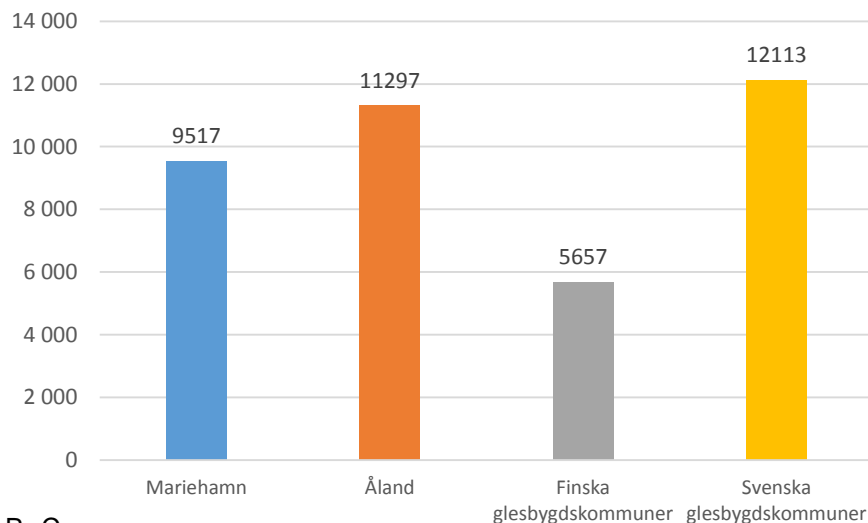

Förskolekostnaden per barn 0-6 år i Mariehamn har legat relativt stabilt mellan åren 2010 och 2013. År 2014 ökade kostnaden något till 9 517 € per barn.

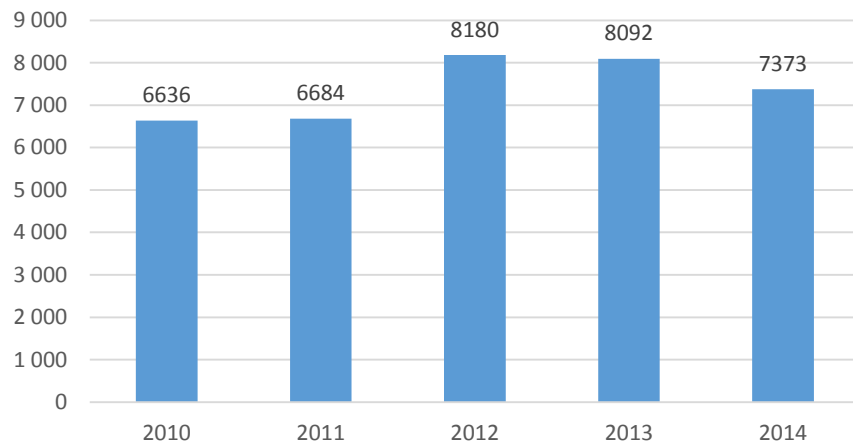
Jämfört med genomsnittet för Ålands 16 kommuner är kostnaden per barn i förskolan i Mariehamn 16 procent lägre år 2014.

Jämfört med finska glesbygdskommuner är kostnaden per barn i förskolan 70 procent högre.

I jämförelse med svenska glesbygdskommuner är kostnaden ca 20 procent lägre i Mariehamns kommun (i svenska glesbygdskommuner avser förskolan barn 1-5 år).

Hemtjänst, € per hushåll

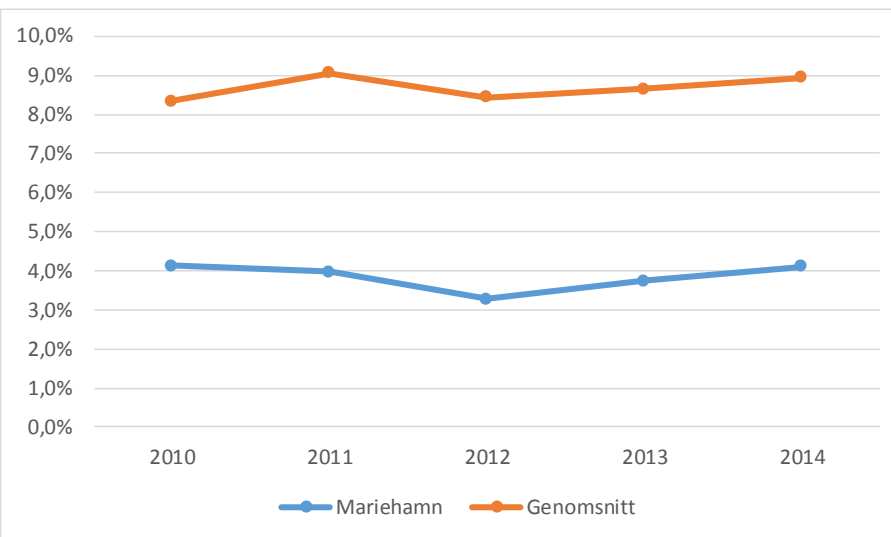
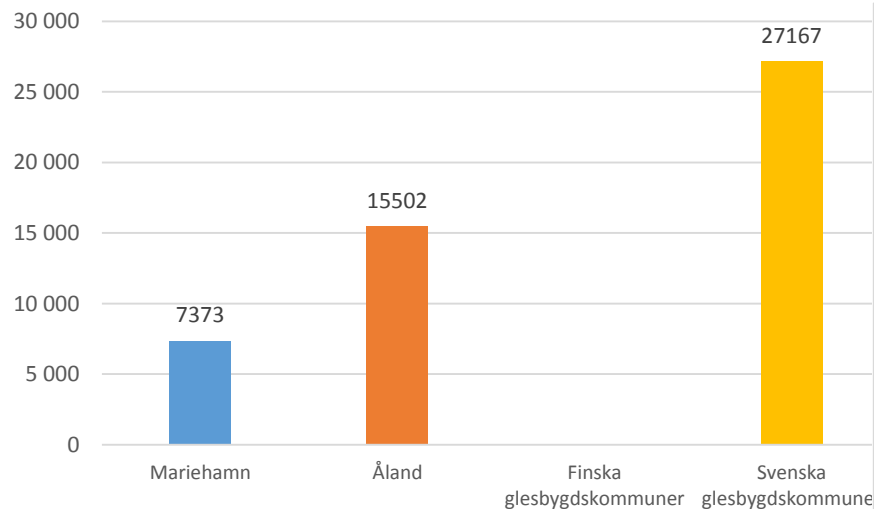

Kostnaden för hemtjänst i Mariehamn mätt i euro per hushåll ökade mellan 2010 och 2012 för att sedan sjunka 2013 och 2014. År 2014 uppgick kostnaden för hemtjänst per hushåll i Mariehamn till 7 373 €.

Jämfört med genomsnittet för Ålands 16 kommuner är kostnaden för hemtjänst per hushåll 52 procent lägre i Mariehamn.

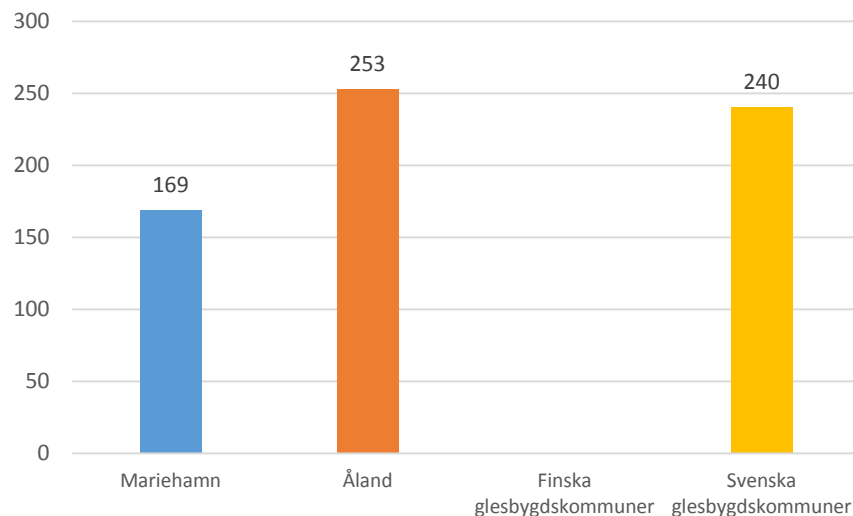
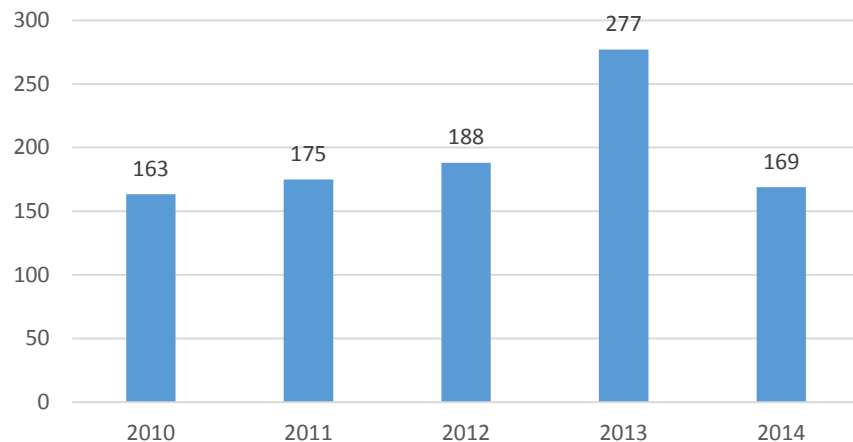
I jämförelse med svenska glesbygdskommuner är hemtjänstkostnaden tydligt lägre i Mariehamn (i svenska glesbygdskommuner avser måttet kostnad per brukare).

Andelen hushåll med hemtjänst är lägre i Mariehamn än genomsnittet för Ålands kommuner och har så varit under mätperioden (se bild nedan).

Åldringshem, € per dygn

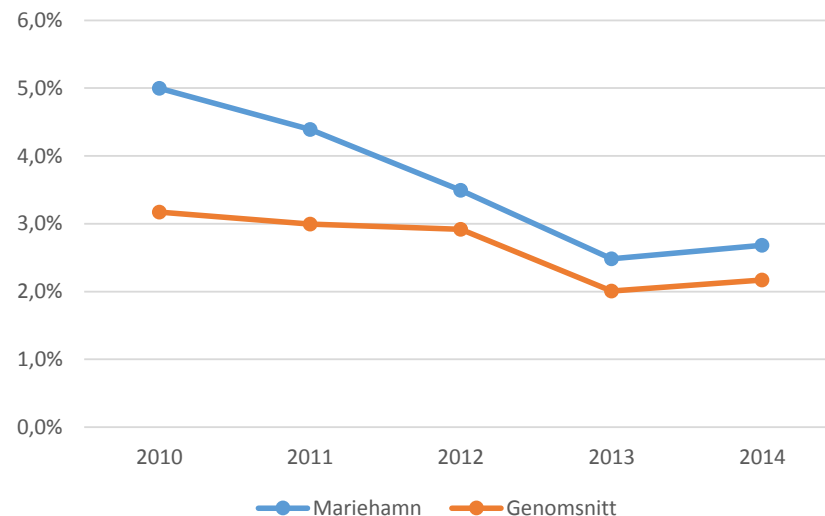

Kostnaden för åldringshem per dygn ökade mellan 2010 och 2013 för att sedan sjunka till 2010 års nivå år 2014. År 2014 uppgick dygnskostnaden för åldringshem till 169 €.

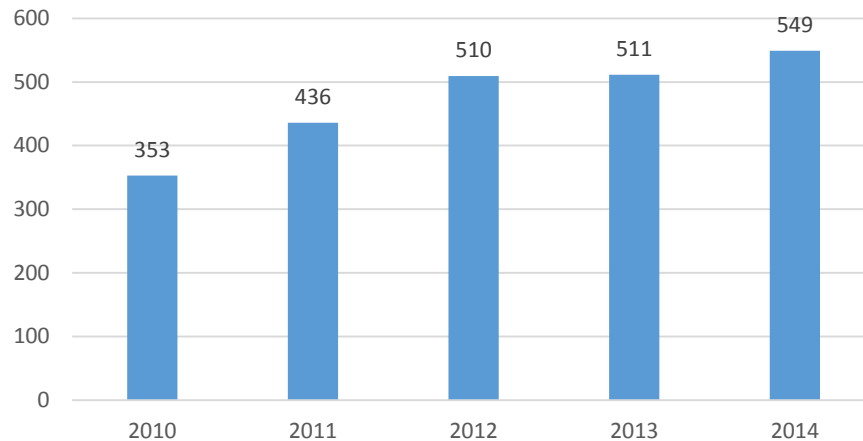
Jämfört med genomsnittskostnaden för Ålands 16 kommuner är dygnskostnaden för åldringshem 33 procent lägre i Mariehamn.

I jämförelse med svenska glesbygdskommuner är kostnaden för åldringshem per dygn ca 30 procent lägre i Mariehamns kommun.

Andelen invånare 65+ i åldringshem är i nivå med genomsnittet för Ålands kommuner. Andelen minskade fram till 2013, men ökade 2014 något igen (se bild nedan).

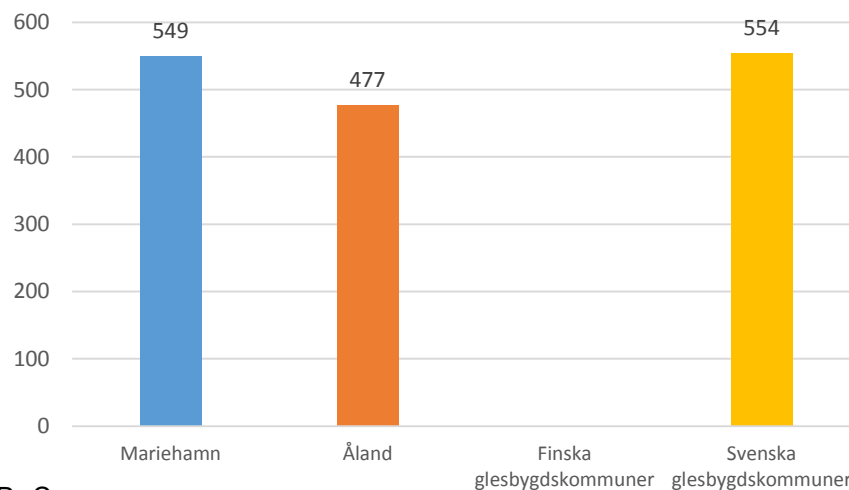
Lokalkostnader, € per invånare

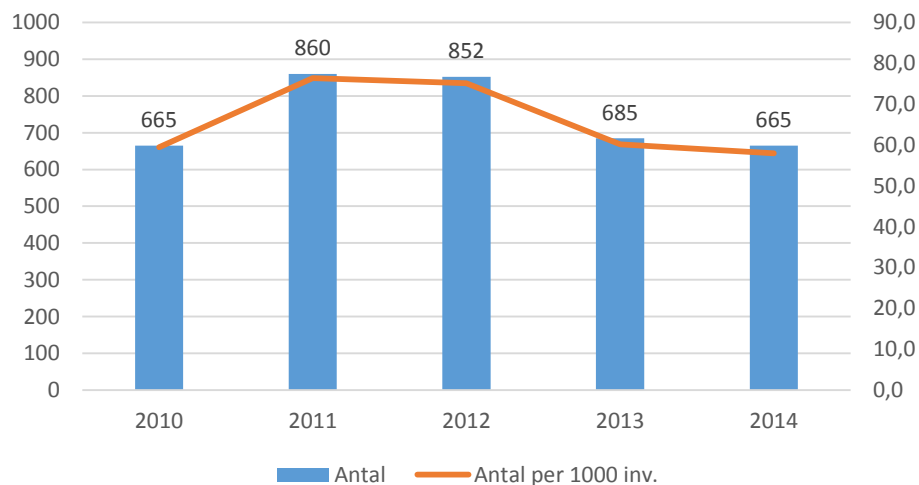
Lokalkostnaderna per invånare i Mariehamn ökade mellan år 2010 och 2014. År 2014 uppgick lokalkostnaderna per invånare till 549 €.

I jämförelse med genomsnittskostnaden för Ålands kommuner är lokalkostnaden per invånare i Mariehamns kommun högre år 2014.

Lokalkostnaderna per invånare i Mariehamn är i nivå med lokalkostnaderna per invånare för svenska glesbygds-kommuner.

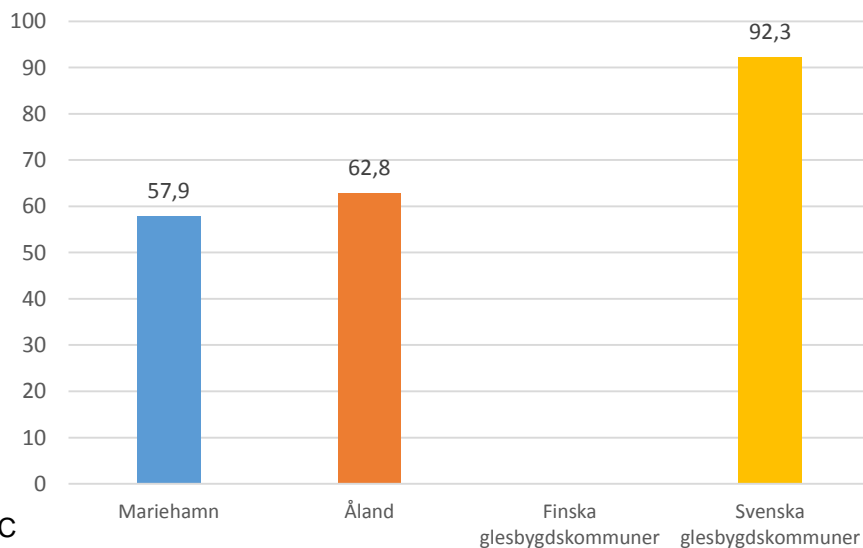
Antal anställda

Antalet anställda i Mariehamns kommun har varierat mellan 665 och 860 personer mellan 2010 och 2014. År 2014 uppgick antalet anställda i kommunen till 665 personer, vilket är en minskning med 187 anställda sedan 2012.

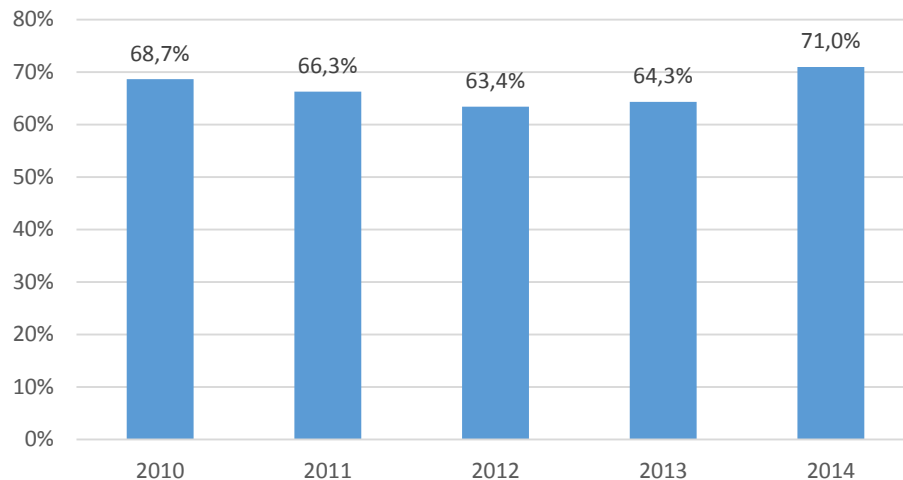
Antal anställda per 1 000 invånare uppgick år 2014 till 57,9 st. I jämförelse med genomsnittet för samtliga Ålands kommuner är det lägre och jämfört med svenska glesbygdskommuner är det tydligt lägre.

Antalet anställda påverkas av andel verksamhet som utförs i extern regi, till exempel i kommunalförbund.

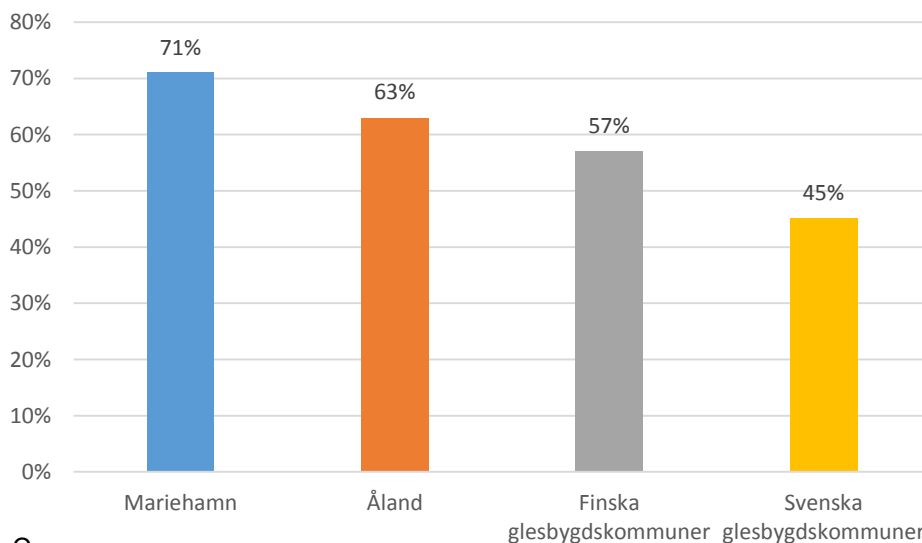
Ekonomi

Soliditet

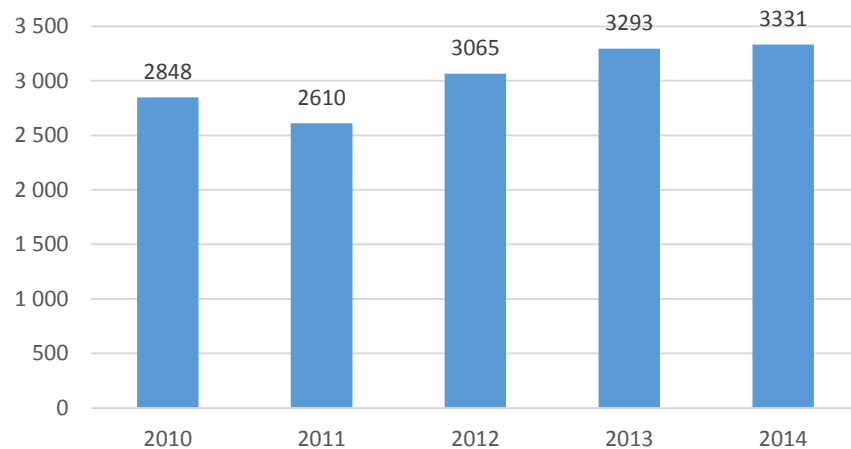

Soliditeten i Mariehamns kommun sjönk mellan år 2010 och 2012 för att sedan öka fram till år 2014. År 2014 uppgick soliditeten till 71 procent.

I jämförelse med jämförelsegrupperna uppvisar Mariehamn högre soliditet år 2014.

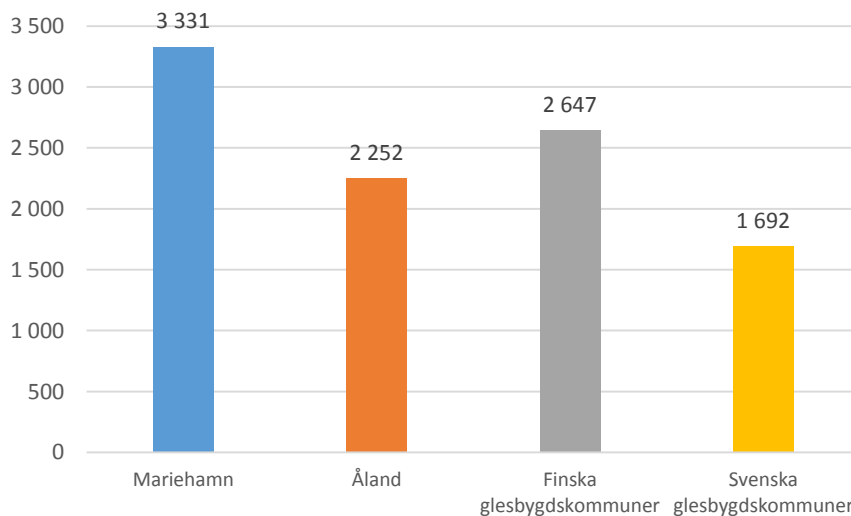

Skuldsättning per invånare

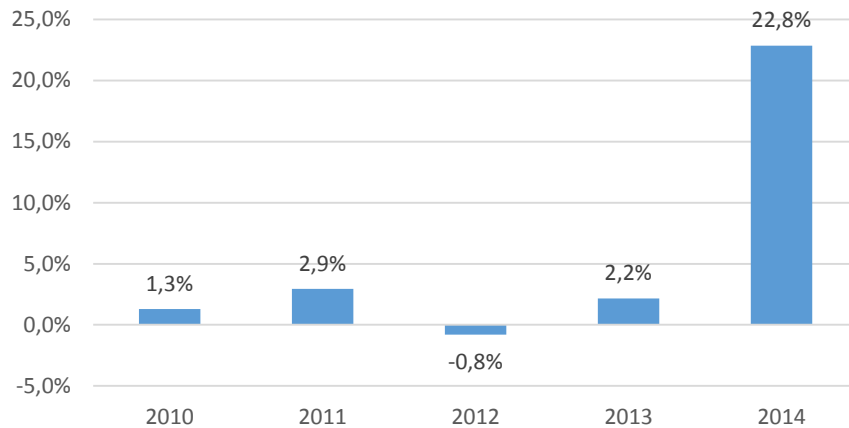

Kommunens skuldsättning per invånare har ökat något mellan 2011 och 2014. År 2014 uppgår skuldsättningen 3 331 € per invånare.

Jämfört med den genomsnittliga skuldsättningen per invånare för Ålands kommuner låg skuldsättningen i Mariehamn år 2014 klart högre.

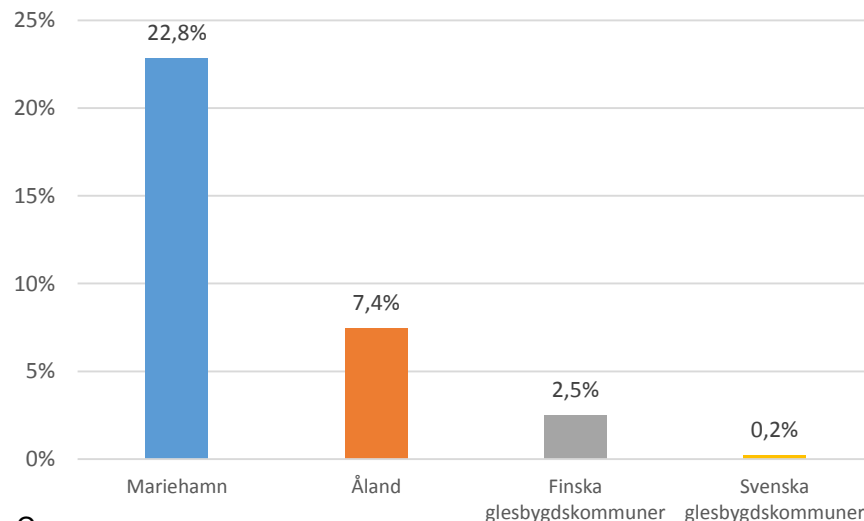
Räkenskapsperiodens resultat som andel av intäkterna, procent

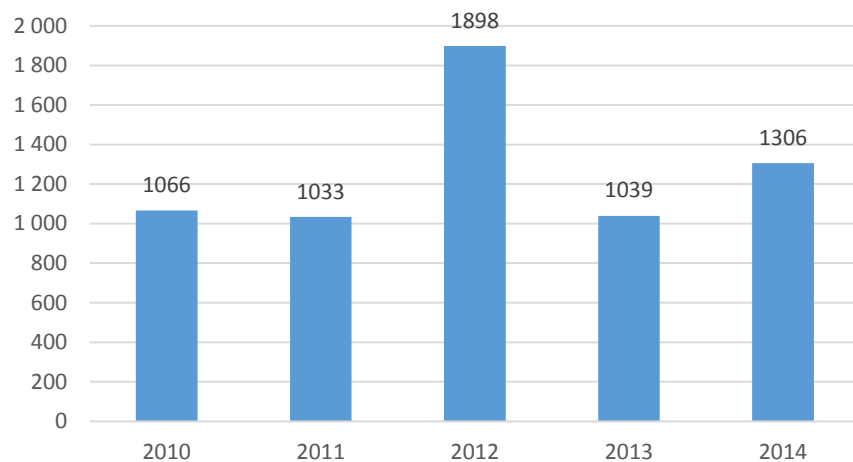
Mariehamns kommuns resultat som andel av intäkterna har varierat något mellan 2010 och 2013. År 2014 uppgick resultatet som andel av intäkterna till 22,8 procent. Det är en ökning med 20,6 procentenheter jämfört med 2013 års resultat.

Ökningen bestod dock till stora delar av två engångsposter, försäljningen av hamnverksamheten och resultatföring av en osäker post. Rensat för dessa engångsposter uppgår resultatet till strax över under 4 procent av intäkterna.

Mariehamn uppvisar år 2014 ett högre resultat än genomsnittet för de åländska kommunerna samt än finska och svenska glesbygdskommuner. Rensat för engångsposterna är Mariehamns resultat lägre än genomsnittet för Ålands kommuner men högre än svenska och finska glesbygds-kommuner.

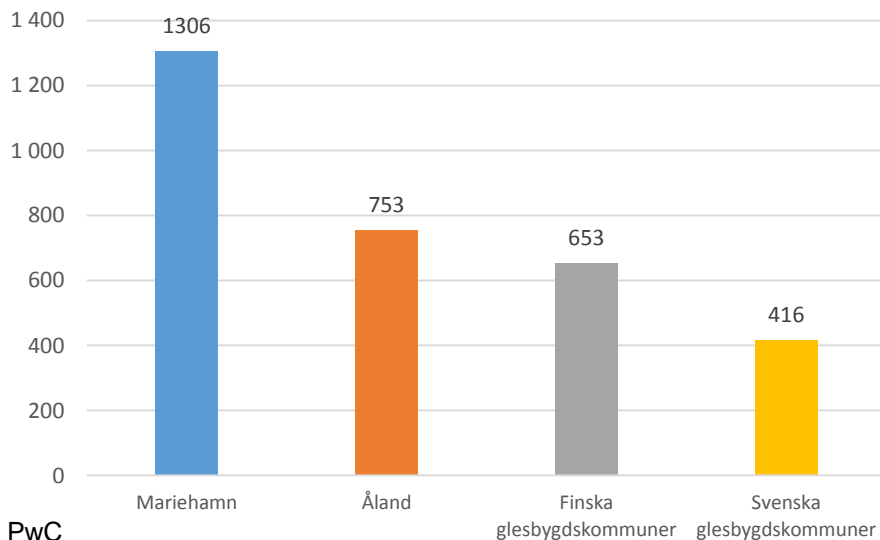
Investeringar, € per invånare

Mariehamns investeringar mätt i euro per invånare har varierat under mätperioden 2010-2014.

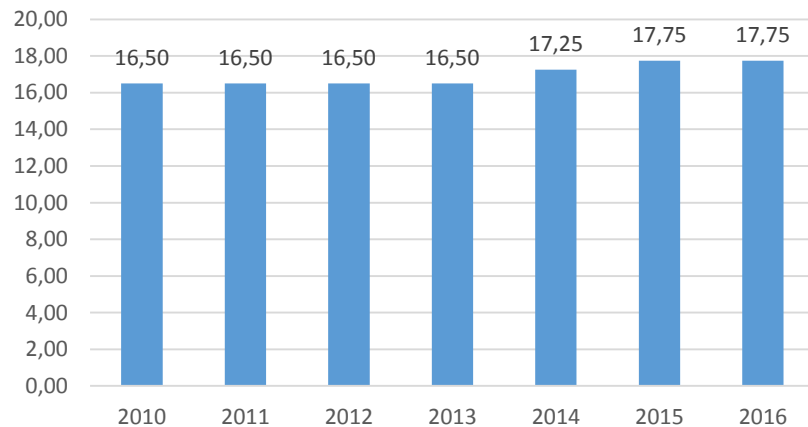
År 2014 uppgick investeringarna till 1 306 € per invånare.

Jämfört med genomsnittet för Ålands kommuner är investeringarna per invånare högre i Mariehamn år 2014. Mariehamns investeringar per invånare är även högre än de i finska och svenska glesbygdskommuner.

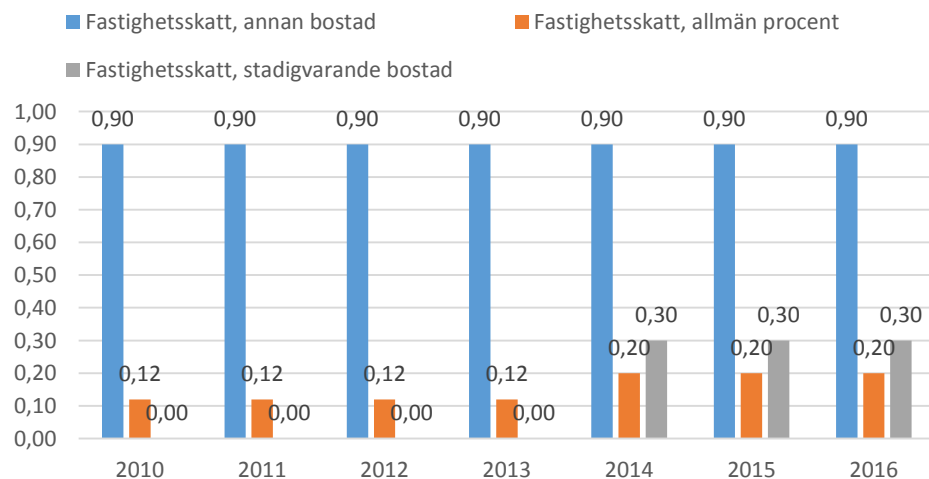
Skatt

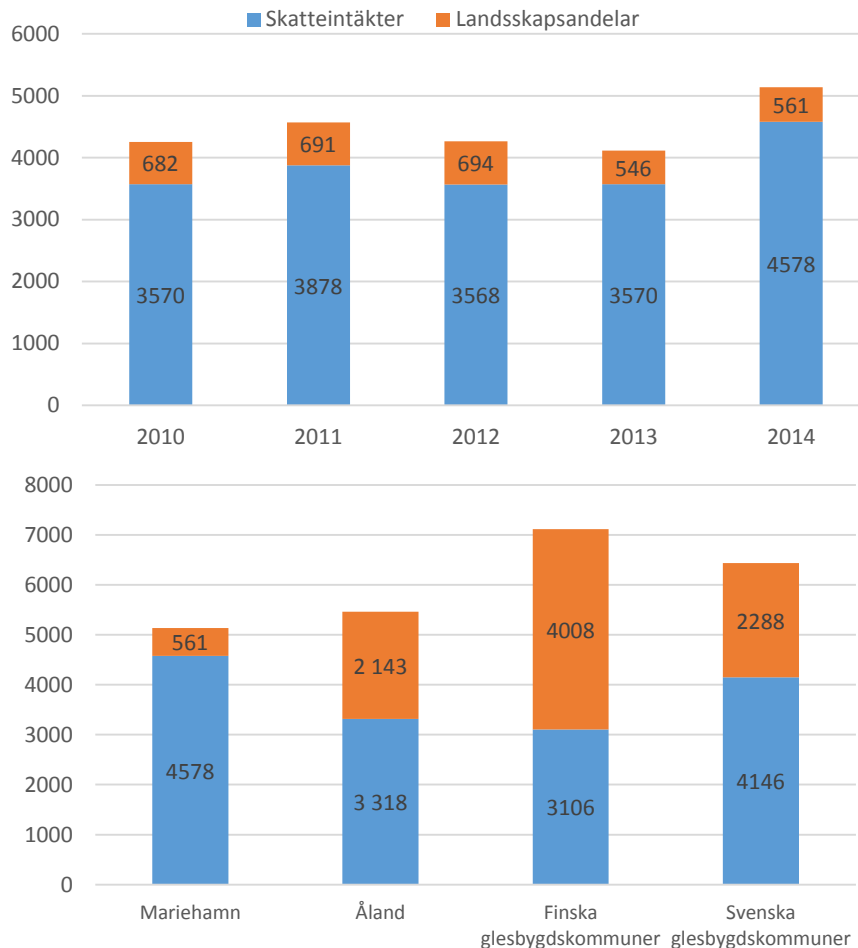
Skattesatsen i Mariehamn höjdes år 2014 från 16,5 till 17,25 procent. Sedan dess har skatten varit oförändrad.

Fastighetsskatten för annan bostad har legat på 0,9 procent under hela mätperioden.

Den allmänna fastighetsskatten höjdes år 2014 från 0,12 till 0,2 procent och har sedan dess legat oförändrad. 2014 infördes fastighetsskatt för stadigvarande bostad på 0,3 procent.

Skatteintäkter och landsskapsandelar € per inv.

Mariehamns skatteintäkter per invånare sjönk mellan 2011 och 2013 för att sedan öka år 2014. År 2014 uppgick skatteintäkterna per invånare till 4 578 €.

Landsskapsandelarna har varierat något och uppgick år 2014 till 561 € per invånare.

Jämfört med genomsnittet för Ålands kommuner har Mariehamn högre skatteintäkter per invånare år 2014. Även i jämförelse med finska och svenska glesbygdskommuner redovisar Mariehamn år 2014 högre skatteintäkter.

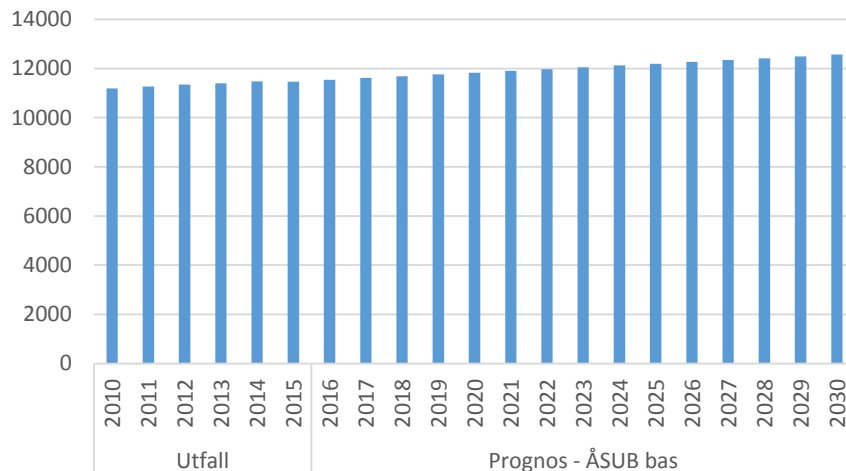
Mariehamn tar emot färre landsskapsandelar än jämförelsegrupperna. Jämfört med genomsnittet för de åländska kommunerna tar Mariehamn emot 74 procent färre landsskapsandelar.

Svenska glesbygdskommuner: Generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift.

Beräkningen baseras på växelkursen 1 EUR = 9,3 SEK.

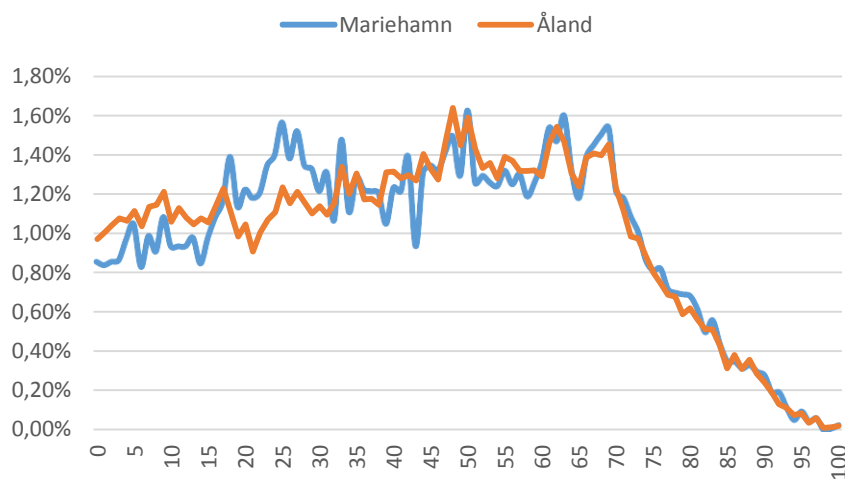
Befolkning

Befolkningsutveckling och befolkningsstruktur

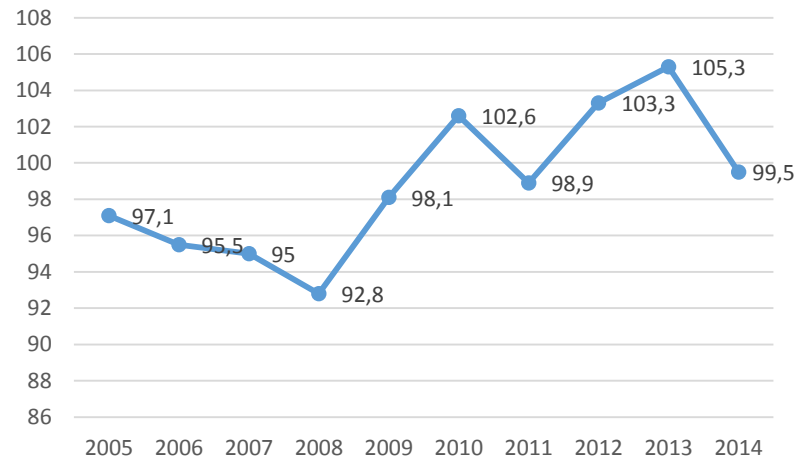
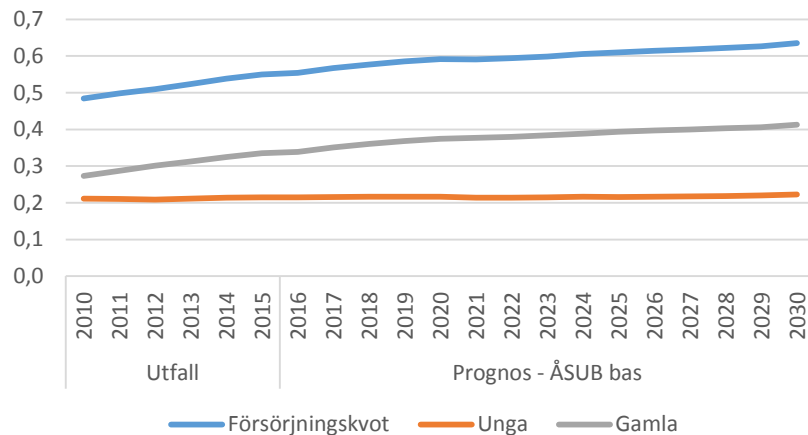
Folkvärdet i Mariehamns kommun har sedan 2010 ökat med 271 personer eller 2,4 procent.

Prognosen fram till 2030 visar en ökning av folkvärdet. År 2030 uppskattas en folkvärd om 12 565 personer. Det innebär en ökning med 9,6 procent.

Befolkningsstrukturen jämfört med Ålands befolkningsstruktur visar att Mariehamn har en lägre andel invånare 0-17 år och en högre andel invånare 17-32 år. I övrigt följer befolkningsstrukturen i kommunen i stort befolkningsstrukturen för Åland.

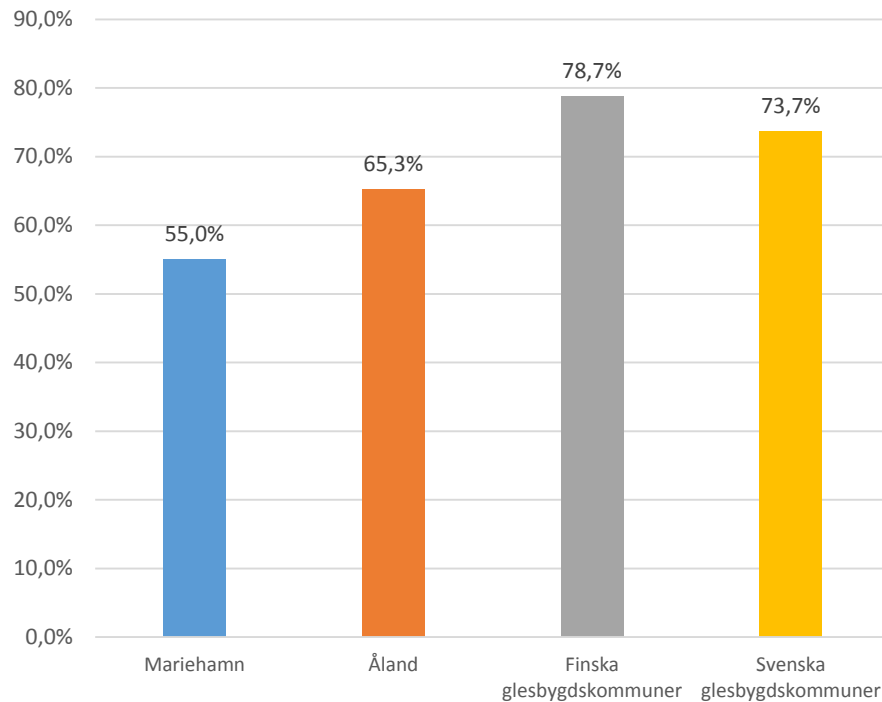
Försörjningskvot och ekonomisk försörjningskvot

Försörjningskvoten (ålder, vänster bild) har ökat sedan 2010 och prognosticeras att öka fram till 2030. Den ökade försörjningskvoten förklaras i prognosen främst av en ökad andel äldre.

Den ekonomiska försörjningskvoten (bild till höger) definieras som icke-arbetande per 100 sysselsatta. Den ekonomiska försörjningskvoten uppgår år 2014 till 99,5. Detta innebär att andelen av befolkningen som är sysselsatta i arbete i Mariehamn är något högre än andelen som inte är sysselsatta i arbete. Den ekonomiska försörjningskvoten har ökat sedan 2008.

Försörjningskvoten jämförelse

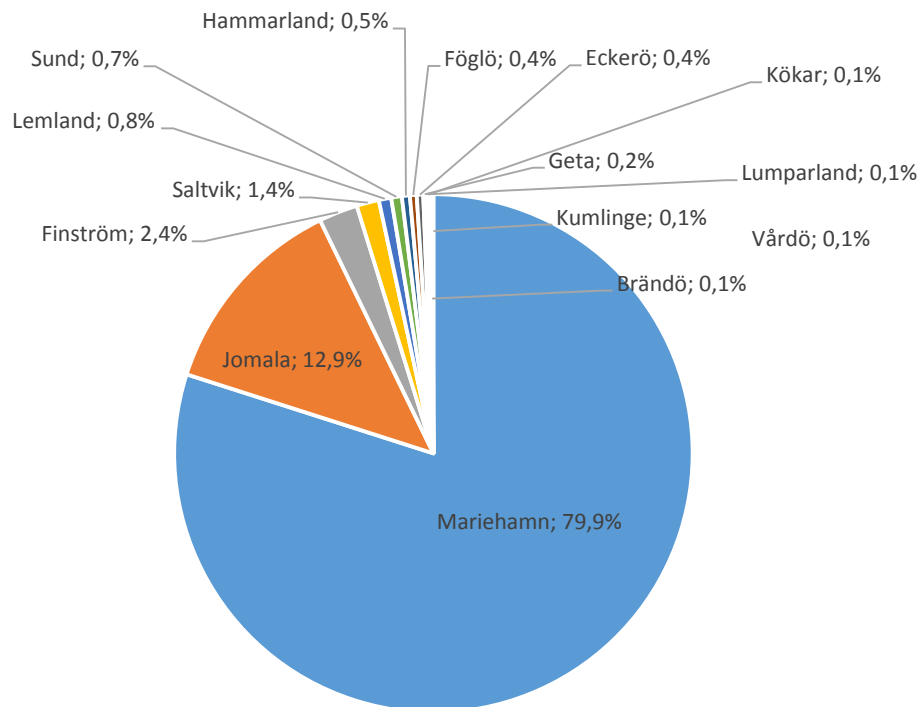

Försörjningskvoten i Mariehamn uppgår år 2015 till 55 procent. Det är 10,3 procentenheter lägre än genomsnittet för Ålands kommuner. Jämfört med finska och svenska glesbygdskommuner är försörjningskvoten i Mariehamn lägre.

Försörjningskvoten för Ålands kommuner utgör ett medelvärde av samtliga 16 åländska kommuners försörjningskvoter, vilket innebär att måttet inte tar hänsyn till kommunernas folkmängd.

Näringsgeografi

Pendlingsmönster

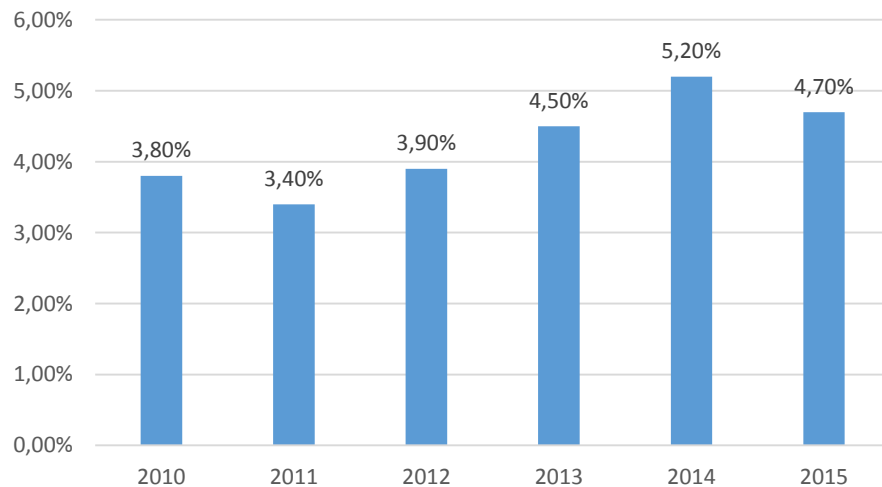
79,9 procent av de arbetande invånarna i Mariehamn har sin arbetsgivare inom kommunens geografiska gränser.

Det vanligaste arbetspendlingsmålet bland Mariehamns invånare är Jomala, dit 12,9 procent av de arbetande invånarna pendlar.

De resterande 7,2 procenten av de arbetande invånarna i Mariehamn pendlar till samtliga kommuner förutom Sottunga.

Arbetslöshet

Arbetslösheten i Mariehamn har sedan år 2010 varierat mellan 3,4 och 5,2 procent. Mellan år 2012 och 2015 steg arbetslösheten. År 2015 uppgick arbetslösheten till 4,7 procent.

Jämfört med arbetslösheten för Ålands kommuner i genomsnitt är arbetslösheten i Mariehamns kommun år 2015 något högre.

Arbetslösheten i Mariehamn är något högre än bland svenska glesbygdskommuner, men betydligt lägre än i finska glesbygdskommuner.

